UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

19 päivänä syyskuuta 2012 *

Välityslauseke — Millaun (Ranska) paikallisyritysten Eurooppa-keskuksen valmistelu- ja käynnistämistöiden toteuttamisen käsittävää paikallista kehittämishanketta koskeva tukisopimus — Ennakkomaksujen osan takaisinmaksu — Ranskan oikeuden mukaan perustettua, kaupparekisteristä poistettua yhtiötä vastaan nostetun kanteen tutkittavaksi ottaminen — Ranskan oikeuden soveltaminen — Hallinnollinen sopimus — Perusteettoman edun palautus — Vanhentuminen — Välityslausekkeeseen vetoaminen — Velasta vastattavaksi ottaminen — Liitännäisyyttä koskeva teoria — Kolmannen hyväksi tehty sopimusehto

Asioissa T-168/10 ja T-572/10,

Euroopan komissio, asiamiehenään S. Petrova, avustajanaan asianajaja E. Bouttier,

kantajana,

vastaan

Société d'économie mixte d'équipement de l'Aveyron (SEMEA), kotipaikka Millau (Ranska), edustajinaan asianajajat L. Hincker ja F. Bleykasten,

vastaajana asiassa T-168/10,

Commune de Millau (Ranska), edustajinaan asianajajat Hincker ja Bleykasten,

vastaajana asiassa T-572/10,

jossa vastaajia vaaditaan palauttamaan 41 012 euron suuruinen pääoma, jonka komissio on maksanut myöntämänsä takauksen nojalla SEMEAlle myönnetyn rahoituksen yhteydessä, erääntyneine ja tulevaisuudessa erääntyvine korkoineen sekä maksamaan kaikki muut komissiolle aiheutuneen vahingon korvaamiseksi tarvittavat summat,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja O. Czúcz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit I. Labucka ja D. Gratsias,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Kristensen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 29.2.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

Asian tausta

1 Euroopan talousyhteisö, jota edusti Euroopan yhteisöjen komissio, teki 6.7.1990 tukisopimuksen Société d'économie mixte d'équipement de l'Aveyron (SEMEA) -nimisen yhtiön kanssa, jonka osakepääomasta 50 prosenttia omisti Commune de Millau (Millaun kunta) (Ranska).

2 Tämä sopimus koski Millaun paikallisyritysten Eurooppa-keskuksen valmistelu- ja käynnistämistöiden toteuttamisen käsittävää paikallista kehittämishanketta (jäljempänä sopimus).

3 Sopimuksen 2 artiklassa määrättiin seuraavaa:

”Työt on saatettava loppuun 18 kuukauden kuluessa tämän sopimuksen allekirjoittamisesta.”

4 Sopimuksen 4 artiklan nojalla SEMEA sitoutui toteuttamaan erilaisia palvelusuorituksia ja antamaan tästä selvityksen komissiolle esittämällä säännöllisiä kertomuksia, ja komissio puolestaan sitoutui avustamaan näiden töiden toteuttamista taloudellisesti määrällä, joka on korkeintaan 135 000 ecua ja enintään 50 prosenttia töiden perustelluista kustannuksista.

5 Sopimuksen 6 artiklassa määrättiin seuraavaa:

”Tähän sopimukseen sovelletaan Ranskan lakia.”

6 Sopimuksen 10 artiklan sanamuoto oli seuraava:

”Mikäli varoja ei ole käytettävissä tai käytettävissä riittävästi tämän sopimuksen täyttämiseksi, komissio varaa itselleen oikeuden purkaa sopimuksen ilman oikeudenkäyntiä tai muuttaa sopimusta uuden oikeudellisen tilanteen mukaisesti.”

7 Sopimuksen yleisten ehtojen 9 artiklan 1 kohdassa määrättiin seuraavaa:

”Jos sopimuspuoli ei täytä jotakin sopimukseen perustuvista velvoitteistaan, sopimukseen sovellettavassa laissa säädetyistä seurauksista riippumatta komissio voi purkaa tai irtisanoa sopimuksen täysin oikeusvaikutuksin ilman, että minkäänlaiset oikeudelliset muodollisuudet olisivat tarpeen, kun velvoitetta ei ole täytetty kuukauden kuluessa sopimuspuolelle kirjatulla kirjeellä toimitetusta virallisesta huomautuksesta.”

8 Sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklassa määrättiin seuraavaa:

”Jollei asiassa päästä sovintoon, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on yksin toimivalta ratkaista kaikki sopimuspuolten väliset sopimusta koskevat riidat.”

9 SEMEA pyysi komissiolta 16.5.1991 päivätyllä kirjeellä, että toinen organisaatio, Centre européen d'entreprise et d'innovation (jäljempänä yhdistys CEI 12), voisi panna täytäntöön sopimuksen, mihin komissio suostui 2.7.1991 päivätyllä kirjeellä täsmentäen, että tämä suostumus ei vapauta SEMEAa velvoitteistaan. SEMEA vahvisti 22.10.1991 päivätyllä kirjeellä takaavansa sopimuksessa mainittujen suoritusten asianmukaisen täytäntöönpanon.

10 Komission yksiköt suorittivat kesä- ja heinäkuussa 1992 työn etenemistä koskevan tarkastuksen, jossa havaittiin, että tukikelpoisten kulujen kokonaismäärä oli 187 977 ecua ja että komission osuudeksi oli siten vahvistettava 50 prosenttia tästä määrästä eli 93 988 ecua.

11 Koska SEMEA oli jo saanut sopimuksen nojalla 135 000 ecua, komissio vaati sitä palauttamaan 41 012 ecua (jäljempänä riidanalainen saatava) 27.4.1993 päivätyllä kirjeellä. SEMEA ei noudattanut tätä vaatimusta.

12 SEMEAN ylimääräinen yhtiökokous päätti 17.2.1997 SEMEAn asettamisesta 31.3.1997 alkaen vapaaehtoiseen selvitystilaan ja selvitysmiehen nimeämisestä.

13 Komissio vaati uudelleen 18.11.2005 päivätyllä, vastaanottotodistuksella varustetulla kirjatulla kirjeellä SEMEAa maksamaan riidanalaisen saatavan.

14 Komissio osoitti 11.1.2006 SEMEAlle 41 012 euron suuruisen veloitusilmoituksen.

15 SEMEAn selvitysmies ilmoitti 31.1.2006 antamassaan vastauksessa, että sen tilit eivät mahdollistaneet tällaisen summan maksamista, että se katsoi olevansa velvollinen jättämään konkurssihakemuksen ja että riidanalaisen saatavan oli katsottava vanhentuneen Ranskan oikeuden mukaan, koska sen nojalla ei voida periä summia, joiden maksamista ei ole vaadittu yli neljään vuoteen, ja koska komission viimeisin vaatimus oli esitetty 27.4.1993 eli yli 12 vuotta aikaisemmin.

16 Komissio vaati osaltaan virallisesti 16.2.2006 päivätyllä, vastaanottotodistuksella varustetulla kirjatulla kirjeellä, että riidanalainen saatava otetaan huomioon selvitysmenettelyissä ja hyväksytään konkurssipesän velkoihin.

17 SEMEA ilmoitti 20.9.2006 päivätyllä kirjeellä komissiolle, että yhtiön ylimääräinen yhtiökokous oli päättänyt lykätä konkurssihakemuksen jättämistä, ja viittasi yhdistys CEI 12:n pöytäkirjaan, jonka mukaan komissio oli lopulta luopunut vaatimasta riidanalaisen saatavan maksua.

18 Komissio toimitti 29.11.2006 asianajajansa välityksellä SEMEAlle virallisen huomautuksen, jossa tätä vaadittiin maksamaan riidanalainen saatava. Tässä kirjeessä komissio täsmensi, ettei se ollut missään vaiheessa aikonut luopua tästä saatavasta.

19 Komission asianajaja toimitti 30.1.2007 uuden virallisen huomautuksen, jossa vaadittiin riidanalaisen saatavan maksamista, ja päätteli SEMEAn toimimatta jättämisen perusteella sen olevan maksukyvytön.

20 SEMEA ilmoitti 5.2.2007 päivätyllä kirjeellä, ettei se ollut maksukyvytön.

21 SEMEA lähetti 12.2.2007 päivätyllä kirjeellä jäljennöksen yhdistys CEI 12:n päätöksestä, jossa komission todettiin luopuneen vaatimasta riidanalaisen saatavan maksua.

22 Komissio osoitti 26.10.2007 ulosottomiehen välityksellä maksukehotuksen SEMEAn selvitysmiehen kotipaikkaan.

23 Komissio osoitti 10.12.2007 ulosottomiehen välityksellä maksukehotuksen yhtiön selvitystilaa koskevaan kotipaikkaan.

24 SEMEAn selvitysmies toisti maksukehotuksen toimittaneelle ulosottomiehelle 14.12.2007 osoittamassaan kirjeessä vaatimuksensa, joka koski tiedonsaantia komission päätöksestä luopua riidanalaisen saatavan maksusta. Kirjeessään hän väitti, että uudet osakkeenomistajat ja selvitysmies eivät olleet tietoisia SEMEAn sitoumuksista yhdistykseen CEI 12 nähden.

25 Komission asianajaja kiisti 7.1.2008 päivätyllä kirjeellä SEMEAn selvitysmiehen väitteet, vaati uudelleen riidanalaisen saatavan maksamista ja osoitti jäljennöksen tästä kirjeestä tasavallan syyttäjälle, jotta SEMEAn selvitysmiehen menettelyä voitaisiin arvioida erityisesti petoksen tunnusmerkistön täyttymisen kannalta.

26 Vastauksena tähän viimeksi mainittuun vaatimukseen SEMEAn selvitysmies esitti, että riidanalainen saatava saattoi olla vanhentunut. Tässä kirjeessä hän totesi sitoutuneensa vuoden 2007 alussa komission asianajajan kanssa käydyn keskustelun kuluessa siihen, että riidanalainen saatava maksetaan heti, kun sen perusteltavuutta koskeviin kysymyksiin on saatu vastaus.

27 Komission asianajaja toimitti 21.2.2008 päivätyllä kirjeellä viimeisen virallisen huomautuksen, jossa SEMEAa kehotettiin maksamaan riidanalainen saatava.

28 SEMEAn ylimääräinen yhtiökokous merkitsi 21.11.2008 pöytäkirjaansa, että sen pääasiallinen osakkeenomistaja Millaun kunta oli päättänyt ottaa vastatakseen sen varoista ja veloista, ja päätti maksaa Millaun kunnalle 82 719,76 euroa, joka vastasi SEMEAn käytettävissä olevia varoja. Selvitysmiehen esittämässä tilityksessä, jossa viitattiin riidanalaiseen saatavaan, kaikki määräyksen mukaiset toimet katsottiin suoritetuiksi.

29 SEMEAn selvitysmies päätti selvitysmenettelyn 9.12.2008 ja ilmoitti SEMEAn poistettavaksi kaupparekisteristä.

30 Millaun kunnanvaltuusto totesi 18.12.2008 SEMEAn varallisuuden siirron. Sen vastattavissa mainittiin nimenomaisesti riita Euroopan komission kanssa.

31 Komission vaatimuksesta tribunal de commerce de Rodez nimesi 12.2.2010 tilapäisen edustajan edustamaan SEMEAa.

Asian käsittely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

A *Asia T-168/10*

32 Komissio vaati unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 15.4.2010 kirjatulla kannekirjelmällä, että unionin yleinen tuomioistuin

— velvoittaa SEMEAn tilapäisen edustajansa edustamana maksamaan sille 41 012 euron pääoman korkoineen Ranskassa sovelletun laillisen vuotuisen korkokannan mukaan 10.3.1992 lukien tai toissijaisesti 27.4.1993 lukien

— määrää korkojen pääomittamisesta

— velvoittaa SEMEAn maksamaan 5 000 euroa sen oikeuden väärinkäytöksi katsottavan vastustuksen vuoksi

— velvoittaa SEMEAn korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Tämä kannekirjelmä oli osoitettu SEMEAlle ”tilapäisen edustajansa” C. G:n ”edustamana”. Koska viimeksi mainittu henkilö ei ole tilapäinen edustaja vaan tilapäisen edustajan nimennyt tribunal de commerce de Rodezin presidentti, kirjaamo ilmoitti komissiolle 4.5.2010 kanteen tiedoksiannon epäonnistumisesta SEMEAlle ja vahvisti määräajan uuden osoitteen toimittamiselle tiedoksiantoa varten. Komissio noudatti tätä pyyntöä ilmoittamalla SEMEAn tilapäisen edustajan nimen ja osoitteen. Kanne saatiin annettua tiedoksi tähän osoitteeseen.

34 SEMEA vaati unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 26.7.2010 kirjatussa oikeudenkäyntiväitteessään, että unionin yleinen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

35 Komissio vaati oikeudenkäyntiväitteestä esittämissään huomautuksissa, jotka kirjattiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 30.8.2010, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää SEMEAn esittämät perusteet kanteen tutkimatta jättämiselle ja ottaa kanteen tutkittavaksi

— määrää menettelyn lykkäämisestä siihen asti, kunnes kanne Millaun kuntaa vastaan on nostettu

— velvoittaa SEMEAn korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

36 Komissio ja SEMEA vastasivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 8. ja 9.11.2010 kirjatuilla kirjelmillä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena esitettyihin unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin ja asiakirjapyyntöihin.

37 Unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtajan 29.11.2010 antamalla määräyksellä asian T-168/10 käsittelyä lykättiin 31.1.2011 asti.

38 Unionin yleisen tuomioistuimen (kolmas jaosto) 24.5.2011 antamassa määräyksessä päätettiin, että oikeudenkäyntiväite ratkaistaan pääasian yhteydessä.

39 SEMEA vaati unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 8.7.2011 kirjatussa vastineessaan, että unionin yleinen tuomioistuin

— ensisijaisesti hylkää komission vaatimuksen

— toissijaisesti, mikäli unionin yleinen tuomioistuin hyväksyisi komission takaisinmaksuvaatimuksen,

  — velvoittaa komission maksamaan SEMEAlle 41 012 euroa sekä unionin yleisen tuomioistuimen tuomiossaan hyväksymiä korkoja ja liitännäiskuluja vastaavan summan

  — hylkää komission vaatimuksen siltä osin kuin se koskee korkoja ja niiden pääomittamista ajanjaksolta ennen 18.11.2005

  — hylkää kaikki muut komission vaatimukset

— joka tapauksessa velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

40 Unionin yleinen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 29.2.2012 pidetyssä istunnossa.

B *Asia T-572/10*

41 Saatuaan tietää asian T-168/10 käsittelyn yhteydessä, että Millaun kunta oli päättänyt ottaa vastatakseen kaikista SEMEAn varoista ja veloista, komissio nosti kanteen Millaun kuntaa vastaan unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 21.12.2010 kirjatulla kannekirjelmällä.

42 Komissio vaati, että unionin yleinen tuomioistuin

— velvoittaa Millaun kunnan maksamaan yhteisvastuullisesti SEMEAn kanssa sille 41 012 euron pääoman erääntyneine korkoineen 10.3.1992 lukien tai toissijaisesti 27.4.1993 lukien

— määrää korkojen pääomittamisesta

— velvoittaa Millaun kunnan yhteisvastuullisesti SEMEAn kanssa maksamaan 5 000 euroa SEMEAn oikeuden väärinkäytöksi katsottavan vastustuksen vuoksi

— velvoittaa Millaun kunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisvastuullisesti SEMEAn kanssa

— määrää asiat T-168/10 ja T-572/10 yhdistettäviksi.

43 Millaun kunta vaatii puolestaan, että unionin yleinen tuomioistuin

— toteaa, ettei se ole toimivaltainen, ja palauttaa asian toimivaltaisille ranskalaisille tuomioistuimille

— toissijaisesti hylkää komission vaatimuksen perusteettomana

— mikäli unionin yleinen tuomioistuin hyväksyisi komission takaisinmaksuvaatimuksen,

  — velvoittaa komission maksamaan sille 41 012 euroa sekä unionin yleisen tuomioistuimen tuomiossaan hyväksymiä korkoja ja liitännäiskuluja vastaavan summan

  — hylkää komission vaatimuksen siltä osin kuin se koskee korkoja ja niiden pääomittamista ajanjaksolta ennen 18.11.2005

  — hylkää kaikki muut komission vaatimukset

— joka tapauksessa velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

44 Unionin yleinen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 29.2.2012 pidetyssä istunnossa.

Oikeudellinen arviointi

45 Asianosaisten kuulemisen jälkeen asiat T-168/10 ja T-572/10 yhdistettiin tuomion antamista varten, koska ne liittyvät toisiinsa.

A *Asia T-168/10*

46 Asia T-168/10 koskee komission nostamaa kannetta SEMEAa vastaan ja viimeksi mainitun vastakannetta.

1. *Komission kanne*

a) Kanteen tutkittavaksi ottaminen

47 SEUT 272 ja SEUT 256 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti unionin yleisellä tuomioistuimella on toimivalta ratkaista asia Euroopan unionin tekemässä tai sen puolesta tehdyssä julkis- tai yksityisoikeudellisessa sopimuksessa olevan välityslausekkeen nojalla.

48 Sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklan mukaan Euroopan unionin tuomioistuimella on yksin toimivalta ratkaista kaikki sopimuspuolten väliset sopimusta koskevat riidat.

49 SEUT 272 artiklan ja SEUT 256 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ja sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklan mukaan unionin yleisellä tuomioistuimella on siis toimivalta ratkaista komission vaatimus. Yleisten ehtojen 10 artikla on muotoiltu riittävän laajasti kattaakseen kaikki sopimusta koskevat komission vaatimukset, sekä suoraan sopimusehtoihin perustuvat vaatimukset että vaatimukset, jotka perustuvat sopimusta koskeviin sovellettavan lain toissijaisiin säännöksiin tai perusteettoman edun palautusta koskeviin säännöksiin.

50 SEMEA on oikeudenkäyntiväitteensä yhteydessä vedonnut kahteen tutkimatta jättämistä koskevaan perusteeseen, joista toinen koskee SEMEAn poistamista kaupparekisteristä ja toinen SEMEAn edustamista. Tässä tuomiossa käsitellään ainoastaan ensimmäistä perustetta, koska SEMEA on luopunut toiseen perusteeseen vetoamisesta istunnon aikana.

51 SEMEAn edustaja katsoo, että oikeushenkilö on lakannut olemasta sen jälkeen, kun sen tilit on tarkastettu ja hyväksytty 21.11.2008 ja se on poistettu kaupparekisteristä 9.12.2008. Näin ollen komission kanne on jätettävä tutkimatta.

52 Oikeuskäytännön mukaan sellaista yhtiötä vastaan nostettu kanne on jätettävä tutkimatta, joka kanteen nostamishetkellä ei ole oikeuskelpoinen eikä asianosaiskelpoinen. Tältä osin sovellettava laki on kyseisen yhtiön perustamista sääntelevä laki (asia C-294/02, komissio v. AMI Semiconductor Belgium ym., tuomio 17.3.2005, Kok., s. I-2175, 60 kohta).

53 Esillä olevassa asiassa on todettava, että SEMEA on perustettu Ranskan oikeuden ja tarkemmin alueellisia julkisyhteisöjä koskevan lain (code général des collectivités territoriales) L 1522-1 §:n mukaisena, osin julkisessa, osin yksityisessä omistuksessa olevana paikallisena yhtiönä (société d'économie mixte locale), joka on kyseisen säännöksen mukaan osakeyhtiömuotoinen, ja joista säädetään kauppalain (code de commerce) II osassa. Tämän lainsäädännön perusteella on siis tutkittava, oliko SEMEA kanteen nostamishetkellä oikeuskelpoinen ja asianosaiskelpoinen.

54 Vaikka Ranskan oikeudessa kauppalain L 237-2 §:n 2 momentissa, jota sovelletaan SEMEAn kaltaisiin kaupallisiin yhtiöihin, säädetään, että yhtiö säilyy oikeushenkilönä ainoastaan selvitysmenettelyn tarpeita varten ja vain sen päättymiseen asti, ranskalaisessa oikeuskäytännössä on tietyin edellytyksin hyväksytty mahdollisuus, että yhtiö jatkaa oikeushenkilönä jopa selvitysmenettelyn päättymisen tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen julkaisemisen jälkeen.

55 Cour de cassation on erityisesti katsonut, että Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhtiö säilyy oikeushenkilönä niin kauan kuin sen sosiaalisia oikeuksia ja velvoitteita ei ole täytetty (Cass. com., 12.4.1983, nro 81-14055, Bull. com., nro 113; Cass. 3. civ., 31.5.2000, nro 98-19435, Bull. 2000, III, nro 120, s. 80). Siten purettu yhtiö säilyy oikeushenkilönä, jos se on vielä asianosaisena vireillä olevassa oikeudenkäynnissä (Cass. Com., 26.1.1993, nro 91-11285, Bull. civ. 1193, IV, nro 33) tai jos kolmas osapuoli vaatii yhtiöltä saatavaa, joka perustuu sosiaaliseen toimintaan (Cass. Com., 2.5.1985, nro 83-17409, Bull. civ. 1985, IV, nro 139). Tällöin velkojan, joka katsoo kärsineensä vahinkoa ja haluaa selvitysmenettelyn uudelleen aloittamista, on vaadittava tuomioistuimessa tilapäisen edustajan nimeämistä yhtiön edustamiseksi sitä vastaan vireille saatetussa oikeudenkäynnissä.

56 Esillä olevassa asiassa on todettava, että komissio on 27.4.1993, 18.11.2005, 16.2.2006, 29.11.2006, 30.1.2007, 26.10.2007, 10.12.2007, 7.1.2008 ja 21.2.2008 päivätyillä kirjeillä vaatinut SEMEAlta riidanalaisen saatavan maksua (ks. edellä 11–27 kohta). Komissio on näin ollen ollut yhteydessä SEMEAan toistuvasti selvitysmenettelyn kuluessa ja jopa sitä ennen. Kuitenkin 9.12.2008 on päätetty SEMEAn selvitysmenettelyn lopettamisesta ja kaupparekisteristä poistamisesta ilman, että komission palautusvaatimuksia olisi noudatettu ja siis ilman, että niiden välistä riitaa olisi ratkaistu. Näin ollen ei voida katsoa, että SEMEAn sosiaaliset oikeudet ja velvoitteet olisi täytetty.

57 SEMEA säilyy näin ollen oikeushenkilönä esillä olevan oikeudenkäynnin tarpeita varten. Väite, jonka mukaan kanne olisi jätettävä tutkimatta sen kaupparekisteristä poistamisen vuoksi, on siten hylättävä.

58 Komission SEMEAa vastaan nostama kanne on näin ollen otettava tutkittavaksi.

b) Kanteen perusteltavuus

59 Komissio vaatii kanteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin velvoittaa SEMEAn maksamaan takaisin 41 012 euron pääoman, maksamaan korkoa sekä maksamaan 5 000 euroa vahingonkorvausta.

Pääoman takaisinmaksua koskeva vaatimus

60 Vaatimustensa ensimmäisessä osassa komissio vaatii ensinnäkin, että SEMEA velvoitetaan maksamaan takaisin 41 012 euron suuruinen summa. Se katsoo, että tämä summa kuuluu sille.

– Sovellettava oikeudellinen järjestelmä

61 Heti alkuun on määritettävä sovellettava oikeudellinen järjestelmä.

62 Sopimuksen 6 artiklasta ilmenee, että sopimukseen sovelletaan Ranskan lakia. Ranskan lainsäädännön mukaan siviilioikeudelliset sopimukset ja hallinnolliset sopimukset kuuluvat eri oikeudellisiin järjestelmiin. Koska SEUT 272 artikla ja SEUT 340 artikla eivät ole esteenä sille, että unionin kanssa tehtyyn sopimukseen voidaan soveltaa julkisoikeudellista järjestelmää (ks. vastaavasti asia C-167/99, parlamentti v. SERS ja Ville de Strasbourg, Kok., s. I-3269, 113 kohta), on aluksi määritettävä, onko riidanalainen sopimus yksityinen vai hallinnollinen, jotta voidaan määrittää tässä asiassa sovellettava oikeudellinen järjestelmä.

63 Tribunal des conflits'n ja Conseil d'État'n oikeuskäytännössä asetetaan hallinnolliselle sopimukselle kaksi edellytystä, joista toinen liittyy osapuolten luokitteluun ja toinen on aineellinen. Jollei lakisääteisistä toimivaltuuksista muuta johdu, hallinnollisena pidetään sopimusta, jonka osapuolena on ainakin yksi julkisyhteisö ja joka joko käsittää yleisesti sovellettavista säännöksistä poikkeavia ehtoja (Conseil d'État, 31.7.1912, nro 30701, Kok. s. 909; Tribunal des conflits, 21.5.2011, nro 3228), koskee julkisen palvelun toteuttamista sinänsä (Conseil d'État, 20.4.1956, nro 98637, Kok. s. 167 ja 20.4.1956, nro 33961, Kok. s. 168; Tribunal des conflits, 29.12.2004, nro 3437) tai yhdistää sopimuspuolen tai hallinnon tähän toteuttamiseen.

64 Poikkeavana pidetään ehtoa, jolla julkisyhteisölle annetaan oikeuksia ja sopimuspuolelle asetetaan velvoitteita, jotka ovat luonteeltaan aivan erilaisia kuin velvoitteet, joista kuka tahansa voisi sopia siviili- ja kauppaoikeudellisen lainsäädännön perusteella (Conseil d'État, 20.10.1950, Kok. s. 505; Tribunal des conflits, 15.11.1999, nro 03144). Tällä perusteella poikkeavia ovat ehdot, jotka eivät tulisi oikeudellisesti kyseeseen yksityisoikeudellisissa sopimuksissa, koska ne ilmentävät julkisen vallan käyttöä.

65 Esillä olevassa asiassa riidanalaisen sopimuksen ovat tehneet yhteisö, joka on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan Ranskan oikeudessa tarkoitettu julkisoikeudellinen oikeushenkilö (ks. vastaavasti edellä 62 kohdassa mainittu asia parlamentti v. SERS ja Ville de Strasbourg, tuomion 2 ja 113 kohta) sekä SEMEA, joka on Ranskan oikeuden mukaan perustettu yksityisoikeudellinen oikeushenkilö.

66 Ranskan hallinto-oikeudessa julkiseen palveluun katsotaan kuuluvan kaikki toimet, joilla pyritään toteuttamaan julkisen vallan harjoittaman politiikan ja muun muassa aluepolitiikan kaltaisen unionin politiikan sisältöä sinänsä. Sopimuksen 1 artiklan mukaan sopimus koskee taloudellista tukea, joka yhteisön on maksettava aluepolitiikkansa perusteella Millaun Eurooppa-keskuksen valmistelu- ja käynnistämistöiden toteuttamista varten. Siten tämä sopimus koskee yhteisön aluepolitiikan käsittämän julkisen palvelun toteuttamista sinänsä.

67 Lisäksi sopimuksen 10 artiklassa määrätään mahdollisuudesta purkaa sopimus yksipuolisesti, jos varoja ei ole käytettävissä tai niitä ei ole käytettävissä riittävästi. Huomattakoon, että mahdollisuus sopimuksen yksipuoliseen purkamiseen ei välttämättä merkitse yleisesti sovellettavista säännöksistä poikkeavaa ehtoa (Tribunal des conflits, 20.2.2008, nro 3623). Kaikki riippuu sopimuksen erityispiirteistä ja tarkoituksesta (ks. vastaavasti Conseil d'État'n julkisasiamies (rapporteur public) Da Costan ratkaisuehdotus, 19.11.2010, nro 331837). Esillä olevassa asiassa edellisessä kohdassa mainitun sopimuksen tarkoituksen perusteella tällainen ehto vaikuttaa poikkeavan yleisesti sovellettavista säännöksistä, koska sillä annetaan komissiolle oikeus päättää sopimussuhteita pelkästään taloudellisin perustein.

68 Tästä seuraa, että sopimus on luonteeltaan hallinnollinen.

– Unionin saatava SEMEAlta

69 Tämän jälkeen on määritettävä oikeudellinen perusta, johon komissio voi perustaa takaisinmaksuvaatimuksensa.

70 Tässä yhteydessä on todettava, että sopimuksen 4 artiklan mukaan komission tuen määrän pitäisi olla enintään 50 prosenttia töiden perustelluista kustannuksista. Tämä artikla koskee siis komission maksettavaksi tulevaa määrää. Sopimus ei kuitenkaan sisällä yhtäkään määräystä perusteettomasti maksettujen summien palauttamisesta. Näin ollen on sovellettava perusteettoman edun palautusta koskevia sääntöjä.

71 Siviililain 1376 §:n säännökset ovat yleisesti sovellettavia ja koskevat yhtä lailla julkisyhteisöjä kuin yksityishenkilöitä (Conseil d'État, 1.12.1961, Kok. s. 675). Tämän säännön mukaan henkilö, joka saa erehdyksessä tai tietoisesti sellaista, mitä hallinnon ei kuulu hänelle suorittaa, on velvollinen palauttamaan sen hallinnolle.

72 Nämä edellytykset täyttyvät tässä asiassa. Komissio oli maksanut yhteensä 135 000 ecua SEMEAlle. Kuten sopimuksen 4 artiklasta ilmenee, yhteisön tuki voi olla enintään 50 prosenttia töiden perustelluista kustannuksista. Kesä- ja heinäkuussa 1992 suoritetun tarkastuksen seurauksena komissio oli kuitenkin todennut, että tukikelpoisten kulujen määrä oli vain 187 977 ecua. Koska SEMEA ei ole kiistänyt tätä toteamusta, unionin maksut SEMEAlle olivat siis perusteltuja vain 93 988 ecuun asti.

73 Tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä 17.6.1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1103/97 (EYVL L 162, s. 1) 2 artiklan mukaan viittaukset ecuun korvataan viittauksella euroon siten, että yksi ecu vastaa yhtä euroa.

74 SEMEAlla oli näin ollen velvollisuus maksaa unionille takaisin perusteettomasti saatu 41 012 euron määrä.

– SEMEAn esittämät väitteet

75 SEMEA ei kiistä sitä, että riidanalainen saatava on syntynyt, mutta väittää, että komissio ei voi enää vedota siihen. Se katsoo ensinnäkin, että riidanalainen saatava on lakannut sen vuoksi, että komissio on luopunut velasta tai antanut sen anteeksi. Se on sitä paitsi vapautunut velastaan sen seurauksena, että Millaun kunta on ottanut siitä vastatakseen. Riidanalainen saatava on lisäksi vanhentunut. Riidanalainen saatava ei voi missään tapauksessa sitoa sitä, koska yhtiö on poistettu kaupparekisteristä.

76 Nämä väitteet eivät ole perusteltuja.

77 Tarkasteltaessa ensinnäkin SEMEAn väitettä, jonka mukaan komissio olisi luopunut velasta tai antanut sen anteeksi, asiakirja-aineiston perusteella ei voida todeta tällaista tapahtuneen. Pelkästään se, että yhdistys CEI 12:n helmikuussa 1995 laaditussa pöytäkirjassa todetaan, että komissio on lopulta luopunut vaatimasta saatavansa maksua, ei riitä osoittamaan komission luopuneen velasta tai antaneen sen anteeksi. Päinvastoin, riidattomien tosiseikkojen perusteella se ei ole lakannut vaatimasta riidanalaisen saatavan maksua (ks. mm. edellä 11, 13, 14, 16, 18, 19, 22, 23, 25 ja 27 kohta).

78 Toiseksi on hylättävä SEMEAn väite, jonka mukaan Millaun kunnan otettua sen velasta vastatakseen se olisi vapautunut siitä. Siviililain 1165 §:n mukaan sopimuksilla on oikeusvaikutuksia ainoastaan sopimuspuolten välillä, eikä niillä voida aiheuttaa vahinkoa kolmansille osapuolille, ja nämä voivat hyötyä niistä vain siviililain 1121 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa. Velallinen ei näin ollen voi vapautua velastaan kolmannen kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella ilman velkojan suostumusta (ks. Cass. 1. civ., 2.6.1992, nro 90-17499, Bull. 1992, I, nro 168, s. 115; Cass. 1. civ., 30.4.2009, nro 08-11093, Bull. 2009, I, nro 82). On kuitenkin selvää, että komissio ei ole antanut suostumusta sille, että Millaun kunta ottaa vastatakseen SEMEAn velasta.

79 SEMEA ei voi vedota siviililain 1844-5 §:n 3 momenttiin, jonka mukaan ”purkaminen johtaa yhtiön koko varallisuuden siirtymiseen ainoalle osakkeenomistajalle ilman selvitysmenettelyä”, koska tässä säännöksessä asetetut edellytykset eivät täyty esillä olevassa asiassa. SEMEAn 21.11.2008 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen pöytäkirjan mukaan Millaun kunta ei nimittäin ollut SEMEAn ainoa osakkeenomistaja.

80 Alueellisia julkisyhteisöjä koskevan lain L 2131-1 §:ssä, luettuna yhdessä saman lain L 2132-2 § :n kanssa, säädetään, että tietyt kunnan viranomaisten toteuttamat, tyhjentävästi luetellut toimet ovat ilman eri toimenpiteitä täytäntöönpanokelpoisia, kun ne on julkaistu tai annettu tiedoksi asianosaisille sekä toimitettu valtion edustajalle departementissa tai tämän valtuutetulle departementin osassa. Millaun kunta on saattanut laillisuusvalvontaan 18.12.2008 tehdyn päätöksen, jolla se on yhtäältä ”päättänyt SEMEAN selvitystilasta” ja toisaalta ”ottanut vastatakseen tämän yhtiön varoista ja veloista”. Se ei kuitenkaan ole voinut vapauttaa tällä tavoin SEMEAa velastaan yhteisölle. Pelkästään se, että yksi sen päätöksistä on saatettu laillisuusvalvontaan, ei anna alueelliselle julkisyhteisölle oikeutta poiketa edellä 78 kohdassa mainituista säännöksistä, joiden mukaan ilman velkojan suostumusta se, että kolmas osapuoli ottaa velasta vastatakseen, ei vapauta velallista vastuustaan velkojaan nähden.

81 Kolmanneksi SEMEA väittää, että riidanalainen saatava on vanhentunut. Siihen sovelletaan 10 vuoden vanhentumisaikaa kauppalain L 100-4 §:n nojalla, sellaisena kuin se oli voimassa ennen vanhentumista siviiliasioissa koskevasta uudistuksesta 17.6.2008 annetun lain nro 2008-561 (loi portant réforme de la prescription en matière civile; JORF, 18.6.2008, s. 9856), joka tuli voimaan 19.6.2008, voimaantuloa (jäljempänä 17.6.2008 annettu laki). Komissio sitä vastoin katsoo, että riidanalaiseen saatavaan sovelletaan 30 vuoden vanhentumisaikaa ja että se ei siten ole vanhentunut.

82 Tässä yhteydessä on aluksi tutkittava, sovelletaanko riidanalaiseen saatavaan kauppalain L 110-4 §:ssä, sellaisena kuin se oli voimassa ennen 17.6.2008 annetun lain voimaantuloa, säädettyä 10 vuoden vanhentumisaikaa. Kyseisen säännöksen mukaan velvoitteet, jotka ovat syntyneet elinkeinonharjoittajien välillä tai elinkeinonharjoittajan ja muun kuin elinkeinonharjoittajan välillä liiketoimen yhteydessä, vanhentuvat 10 vuodessa, jos niihin ei sovelleta lyhyempiä erityisiä vanhentumisaikoja.

83 Sopimuksen tarkoituksena oli se, että komissio maksaa tukea unionin aluepolitiikkaan kuuluvan julkisen palvelun toteuttamiseksi. Siitä seuraavien velvoitteiden, joihin riidanalainen saatava kuuluu, ei siten voida katsoa syntyneen komission ja SEMEAn välillä liiketoimen yhteydessä. Tästä seuraa, että kauppalain L 110-4 § :ssä, sellaisena kuin se oli voimassa ennen 17.6.2008 annetun lain voimaantuloa, säädetty 10 vuoden vanhentumisaika ei koske riidanalaista saatavaa (Conseil d’État, 31.7.1992, nro 69661, RTD 1993, s. 87).

84 Tämän jälkeen on todettava, että riidanalainen saatava, johon ei sovelleta mitään muuta erityistä vanhentumisaikaa, ei ole vanhentunut.

85 Sillä hetkellä, kun riidanalainen saatava erääntyi maksettavaksi, viimeistään kesäkuussa 1992, jolloin komission yksiköt suorittivat sopimuksessa määrättyjen palvelusuoritusten toteuttamista koskevan tarkastuksen, riidanalaiseen saatavaan sovellettiin 30 vuoden vanhentumisaikaa tuolloin voimassa olleen siviililain 2262 §:n taustalla olleiden periaatteiden mukaisesti (Conseil d'État, 8.7.2005, nro 247976, Kok. Dalloz 2005, s. 3075). Tämä 30 vuoden vanhentumisaika ei kuitenkaan ollut kulunut kanteen nostamispäivänä.

86 Pitää toki paikkansa, että 17.6.2008 annetulla lailla on kumottu edellä mainitun siviililain 2262 §:n säännökset ja säädetty uusi 2224 §, jonka mukaan velvoitteet vanhentuvat pääsääntöisesti viidessä vuodessa siitä, kun oikeudenhaltija on saanut tietää tai tämän olisi pitänyt tietää tähän oikeuteen vetoamisen oikeuttavista tosiseikoista.

87 Vaikka oletettaisiinkin, että riidanalaiseen saatavaan voitaisiin soveltaa tätä viiden vuoden vanhentumisaikaa, kuitenkin siviililain 2222 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin se oli voimassa 17.6.2008 annetun lain voimaantulon jälkeen, tämä uusi vanhentumisaika alkaa kulua 17.6.2008 annetun lain voimaantulopäivästä eli 19.6.2008 lukien, joten kanteen nostamispäivänä saatava ei olisi ollut vanhentunut.

88 Riidanalainen saatava ei näin ollen ole vanhentunut.

89 Neljänneksi on hylättävä SEMEAn väite, jonka mukaan sen selvitystilan päättymisen ja kaupparekisteristä poistamisen seurauksena riidanalainen saatava on lakannut. Kuten on todettu (ks. edellä 53 kohta), SEMEA säilyy oikeushenkilönä jopa sen rekisteristä poistamisen jälkeen siltä osin kuin riidanalaista saatavaa ei ole maksettu.

90 Näin ollen SEMEA on velvoitettava maksamaan takaisin 41 012 euroa.

Viivästyskoron maksamista koskeva vaatimus

91 Vaatimustensa ensimmäisessä osassa komissio vaatii toiseksi, että SEMEA velvoitetaan maksamaan viivästyskorkoa Ranskassa sovelletun laillisen vuotuisen korkokannan mukaan. Ensisijaisesti se vaatii, että SEMEA velvoitetaan maksamaan korkoa 10.3.1992 lukien siviililain 1378 §:n nojalla ja toissijaisesti 27.4.1993 lukien siviililain 1153 §:n nojalla. Vaatimustensa toisessa osassa komissio vaatii, että korolle itselleen maksetaan korkoa siviililain 1154 §:n nojalla.

92 Tarkasteltaessa vaatimusta koron maksamisesta 10.3.1992 lukien eli komission viimeisen maksun suorittamispäivästä on todettava, että ainoastaan, jos perusteettomien maksujen saaja on vilpillisessä mielessä, korko lasketaan näiden maksujen suorittamispäivästä. Tässä tilanteessa on viitattava siviililain 1378 §:n säännöksiin, joiden mukaan silloin ”jos saaja on vilpillisessä mielessä, tämän on maksettava takaisin sekä pääoma että korot tai tuotto maksupäivästä lukien”. Jos hän ei ole vilpillisessä mielessä, sovelletaan saman lain 1153 §:n pääsääntöä (Conseil d'État, 4.2.2000, nro 202981, Kok. s. 31).

93 Esillä olevassa asiassa komissio ei vetoa seikkoihin, joiden perusteella SEMEAn voitaisiin todeta olleen vilpillisessä mielessä ennen komission takaisinmaksuvaatimusta. Komission ensisijainen vaatimus, jonka mukaan SEMEA on velvoitettava maksamaan viivästyskorkoa 10.3.1992 lukien, on näin ollen hylättävä.

94 Tarkasteltaessa vaatimusta korkojen maksamisesta 27.4.1993 lukien on palautettava mieleen siviililain 1153 §:n sanamuoto: ”Pelkästään tietyn summan maksamista koskevien velvoitteiden täyttämisen viivästymisestä seuraava vahingonkorvaus ei koskaan muodostu muusta kuin laillisten korkojen määräämisestä – –”. Kun korkoja on vaadittu maksettavaksi, vaatimuksen päivämäärästä riippumatta

siviililain 1153 §:n nojalla maksettava viivästyskorko lasketaan siitä päivästä lukien, jona pääoman maksamista koskeva vaatimus on saapunut velalliselle, tai jollei tällaista vaatimusta ole esitetty ennen kanteen nostamista, kanteen nostamispäivästä lukien (Conseil d'État, 13.12.2002, nro 203429, Kok. s. 460).

95 Esillä olevassa asiassa komissio on vaatinut riidanalaisen saatavan maksamista ensimmäisen kerran 27.4.1993. SEMEA on näin ollen velvoitettava maksamaan viivästyskorkoa Ranskassa sovelletun laillisen vuotuisen korkokannan mukaan kyseistä päivästä lukien.

96 Siviililain 1154 §:n mukaan ”pääomalle kertyneelle korolle voidaan maksaa korkoa joko tuomioistuimessa esitetyn vaatimuksen tai erityisen sopimuksen perusteella, kunhan joko vaatimuksessa tai sopimuksessa on kyse vähintään yhdeltä kokonaiselta vuodelta kertyneistä koroista”. Edellä mainittujen säännösten soveltamiseksi korkojen pääomittamista voidaan vaatia milloin tahansa pääasiaa käsittelevässä tuomioistuimessa. Tällä vaatimuksella on kuitenkin oikeusvaikutuksia aikaisintaan sen kirjaamispäivästä edellyttäen, että kyseisenä päivänä kyse on vähintään yhdeltä kokonaiselta vuodelta kertyneistä koroista. Tarvittaessa pääomittaminen toteutetaan uudelleen kunakin vuotuisena eräpäivänä ilman, että uuden vaatimuksen esittäminen olisi tarpeen (Conseil d'État, 13.12.2002, mainittu edellä 94 kohdassa).

97 Esillä olevassa asiassa komissio on vaatinut korkojen pääomittamista unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 15.4.2010 kirjatulla kannekirjelmällä. Kyseisenä päivämääränä korkoa oli kertynyt vähintään yhdeltä kokonaiselta vuodelta. Näin ollen on määrättävä, että korolle itselleen maksetaan korkoa sekä kyseisenä päivämääränä että kunakin vuotuisena eräpäivänä kyseisestä päivästä lukien.

Vahingonkorvauksen maksamista koskeva vaatimus

98 Vaatimustensa kolmannessa osassa komissio vaatii, että SEMEA velvoitetaan maksamaan 5 000 euroa vahingonkorvausta. Se katsoo, että siviililain 1147 §:n nojalla tämä summa on maksettava sille SEMEAn oikeuden väärinkäytöksi katsottavan vastustuksen perusteella. Tässä yhteydessä komissio vetoaa siihen, että sen täytyi työllistää huomattava määrä henkilöitä lukuisten kirjeiden, virallisten huomautusten ja muiden toimien osoittamiseksi, jotta SEMEA saataisiin vakuutettua sen vaatimusten perusteltavuudesta. SEMEA sitä vastoin ei ole lakannut vetoamasta perusteettomiin ja tehottomiin väitteisiin sitoumustensa välttämiseksi tai niiden täytäntöönpanon viivyttämiseksi.

99 Tässä yhteydessä on huomattava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan, jota mainitun perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan sovelletaan asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa, ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Näiden tietojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista asian ilman muita tietoja. Oikeusvarmuuden ja hyvän oikeudenhoidon takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, käyvät ilmi itse kannekirjelmästä ainakin pääpiirteittäin mutta johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi.

100 Esillä olevassa asiassa komissio tyytyy vaatimaan 5 000 euron summaa näyttämättä, miten tämä summa vastaisi sen esittämien eri vahinkojen summaa. Tämä vaatimus on näin ollen hylättävä, koska se ei perustu riittävän täsmällisiin väitteisiin.

c) Komission kannetta koskeva johtopäätös

101 Näin ollen on hyväksyttävä komission vaatimukset, joiden mukaan SEMEA on velvoitettava maksamaan takaisin 41 012 euron suuruinen pääoma ja velvoitettava maksamaan viivästyskorkoa Ranskassa sovelletun laillisen vuotuisen korkokannan mukaan 27.4.1993 lukien siihen saakka, kunnes kyseinen pääoma on kokonaisuudessaan maksettu. Viivästyskorolle itselleen maksetaan korkoa sekä 15.4.2010 muodostuneelle määrälle että kyseisestä päivästä lukien kunakin vuotuisena eräpäivänä.

102 Komission kanne on muilta osin hylättävä.

2. *SEMEAn vastakanne*

103 Siltä varalta, että unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy komission takaisinmaksuvaatimuksen, SEMEA on esittänyt vastakanteen. Tämä vastakanne perustuu SEUT 340 artiklaan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EUVL 2007, C 303, s. 1) 41 artiklan 3 kohtaan. Se on näin ollen sopimussuhteen ulkopuoliseen unionin vastuuseen perustuva kanne.

104 SEMEA katsoo, että komissio on laiminlyönyt hyvän hallinnon velvoitteen ja loukannut oikeusvarmuuden periaatetta odottaessaan 12 vuotta 27.4.1993 esittämänsä takaisinmaksuvaatimuksen jälkeen ennen kun se otti siihen uudelleen yhteyttä 18.11.2005. Tämän vuoksi komissio on velvollinen korvaamaan summan, jonka unionin yleinen tuomioistuin on velvoittanut sen maksamaan.

105 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ensin on tutkittava, onko tämä vastakanne perusteltu (asia C-23/00 P, neuvosto v. Boehringer, tuomio 26.2.2002, Kok., s. I-1873, 51 ja 52 kohta ja asia C-233/02, Ranska v. komissio, tuomio 23.3.2004, Kok., s. I-2759, 26 kohta).

106 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen edellytyksenä on tiettyjen edellytysten täyttyminen unionin toimielinten väitetyn lainvastaisen menettelyn, vahingon tosiasiallisen ja varman syntymisen sekä kyseisen toimielimen menettelyn ja väitetyn vahingon välisen suoran syy-yhteyden osalta (asia 26/81, Oleifici Mediterranei v. ETY, tuomio 29.9.1982, Kok., s. 3057, 16 kohta ja asia T-231/97, New Europe Consulting ja Brown v. komissio, tuomio 9.7.1999, Kok., s. II-2403, 29 kohta).

107 Jos yksi näistä edellytyksistä jää täyttymättä, vaatimus on kokonaisuudessaan hylättävä, eikä ole tarpeen tutkia tuon vastuun muita edellytyksiä (asia C-146/91, KYDEP v. neuvosto ja komissio, tuomio 15.9.1994, Kok., s. I-4199, 81 kohta ja asia T-195/08, Antwerpse Bouwwerken v. komissio, tuomio 10.12.2009, Kok., s. II-4439, 91 kohta).

108 Esillä olevassa asiassa riittää, kun todetaan, ettei komission menettelyn ja väitetyn vahingon välillä ole suoraa syy-yhteyttä.

109 Tarkasteltaessa 41 012 euron suuruista pääomaa, joka SEMEAn on maksettava takaisin komissiolle, riittää kun todetaan, että kyse on perusteettoman edun palautukseen perustuva saatava ja että koska tämä saatava ei ole vanhentunut, SEMEAn olisi pitänyt joka tapauksessa maksaa se, vaikka komissio ei olisi odottanut 12:ta vuotta ennen kuin se otti siihen uudelleen yhteyttä.

110 Viivästyskoron maksamisesta on todettava, että korkojen kerääntyminen on suoraan seurausta SEMEAn menettelystä, kun se ei ole noudattanut komission takaisinmaksuvaatimusta. Komission menettelyn ja tämän vahingon välillä ei siis ole suoraa syy-yhteyttä.

111 SEMEAn vastakanne on näin ollen hylättävä ilman, että sen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä olisi tarpeen tutkia.

B *Asia T-572/10*

112 Asia T-572/10 koskee komission kannetta Millaun kuntaa vastaan ja viimeksi mainitun vastakannetta.

1. *Komission kanne*

113 Komissio on nostanut kanteen Millaun kuntaa vastaan saatuaan tietää, että tämä oli päättänyt ottaa vastatakseen kaikista SEMEAn varoista ja veloista.

a) Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta

114 Komissio katsoo, että Millaun kuntaan on sovellettava SEUT 272 artiklassa tarkoitettua välityslauseketta. Esittämättä muodollista oikeudenkäyntiväitettä toimivallan puuttumisen perusteella työjärjestyksen 114 artiklan mukaisella erillisellä asiakirjalla Millaun kunta väittää, että komission kanne on jätettävä tutkimatta, koska se on nostettu tuomioistuimessa, jolla ei ole toimivaltaa sen ratkaisemiseen. Se katsoo, että komissio ei voi vedota sitä vastaan SEUT 272 artiklassa tarkoitettuun välityslausekkeeseen.

115 Tässä yhteydessä on heti alkuun huomattava, että unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään ensimmäisenä oikeusasteena sen ratkaistavaksi saatettuja sopimusriitoja ainoastaan välityslausekkeen nojalla, sillä muutoin se ulottaisi tuomiovaltansa koskemaan myös muita kuin sellaisia riitoja, joita sillä on sen toimivallalle rajat asettavan SEUT 272 artiklan nojalla oikeus käsitellä (ks. vastaavasti asia T-186/96, Mutual Aid Administration Services v. komissio, määräys 3.10.1997, Kok., s. II-1633, 47 kohta ja asia T-360/05, Natexis Banques Populaires v. Robobat, määräys 12.12.2005, 12 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

116 Koska SEUT 272 artiklaan perustuva unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta on poikkeus yleisesti sovellettavasta oikeudesta, sitä on tulkittava suppeasti (asia 426/85, komissio v. Zoubek, tuomio 18.12.1986, Kok., s. 4057, 11 kohta). Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin voi ratkaista sopimusriidan ainoastaan, jos asianosaiset ovat ilmaisseet tahtonsa antaa sille tämä toimivalta (edellä 115 kohdassa mainittu asia Mutual Aid Administration Services v. komissio, määräyksen 46 kohta ja asia T-259/09, komissio v. Arci Nuova associazione comitato di Cagliari ja Gessa, tuomio 16.12.2010, 39 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Ainoastaan välityslausekkeen osapuolet voivat siten olla asianosaisina SEUT 272 artiklan perusteella vireille saatetussa oikeudenkäynnissä (asia 23/76, Pellegrini v. komissio ja Flexon-Italia, tuomio 7.12.1976, Kok., s. 1807, 31 kohta ja em. asia komissio v. Arci Nuova associazione comitato di Cagliari ja Gessa, tuomion 40 kohta).

117 Oikeussäännöistä, joiden perusteella on tarkistettava, onko riidan asianosaisten välillä tehty pätevä välityssopimus, on todettava, että unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaa käsitellä sopimusriitaa välityslausekkeen nojalla arvioidaan lähtökohtaisesti yksinomaan SEUT 272 artiklan ja itse välityslausekkeen määräysten perusteella.

118 Tämä lähestymistapa vastaa yleisesti hyväksyttyä oikeusperiaatetta, jonka mukaan jokainen tuomioistuin soveltaa omia menettelysääntöjään, toimivaltasäännöt mukaan lukien. Unionin yleisen tuomioistuimen menettelysääntöihin kuuluu SEUT 272 artikla eikä kansallisten oikeusjärjestysten vastaavia menettelysäännöksiä. SEUT 272 artiklaa on arvioitava samalla tavoin kaikissa tuomioistuimissa erityissäännöksenä, jolla on etusija kansalliseen oikeuteen nähden, josta sillä poiketaan (julkisasiamies Lenzin ratkaisuehdotus asiassa C-209/90, komissio v. Feilhauer, tuomio 8.4.1992, Kok., s. I-2613, I-2622, 18 kohta).

119 Tätä sääntöä sovelletaan siinäkin tapauksessa, että unionin yleisen tuomioistuimen on sovellettava sopimusta sääntelevää kansallista oikeutta riidan perusteltavuutta tutkiessaan (ks. vastaavasti edellä 116 kohdassa mainittu asia komissio v. Zoubek, tuomion 10 kohta; edellä 118 kohdassa mainittu asia komissio v. Feilhauer, tuomion 13 kohta ja asia T-449/04, komissio v. Trends, määräys 17.2.2006, 29 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

120 Edellä mainitun oikeuskäytännön valossa on tutkittava, voiko unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta tutkia komission kanne Millaun kuntaa vastaan perustua SEUT 272 artiklassa tarkoitettuun välityslausekkeeseen.

Liitännäisyyttä koskeva teoria

121 Komissio katsoo, että sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklassa tarkoitettu välityslauseke sitoo Millaun kuntaa, koska se on ottanut vastatakseen SEMEAn velasta ja koska Ranskan oikeuden mukaan välityslauseke on siirtynyt sellaisenaan velkaan nähden liitännäisenä ehtona. Millaun kunta väittää sitä vastoin, että välityslauseke ei ole sellainen liitännäinen ehto, joka liittyisi erottamatta komission saatavaan. Velasta vastattavaksi ottamisen ajankohtana ei sitä paitsi ollut vireillä mitään menettelyä.

122 Koska komission väitteet perustuvat Ranskan lain soveltamiseen, on aluksi määritettävä sovellettava laki.

123 Kuten edellä on todettu, unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaa käsitellä sopimusriitaa välityslausekkeen nojalla arvioidaan lähtökohtaisesti yksinomaan SEUT 272 artiklan ja itse välityslausekkeen määräysten perusteella (ks. edellä 117 kohta).

124 Tässä yhteydessä on kuitenkin palautettava mieleen unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joka koskee tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan 27.9.1968 tehdyn yleissopimuksen (EYVL 1972, L 299, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna uusien jäsenvaltioiden liittymistä tähän yleissopimukseen koskevilla myöhemmillä yleissopimuksilla (jäljempänä Brysselin yleissopimus), 17 artiklassa tarkoitettuja oikeuspaikkalausekkeita ja jota sovelletaan myös tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 23 artiklassa tarkoitettuihin oikeuspaikkalausekkeisiin. Tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka oikeuspaikkalausekkeen pätevyyttä säännellään yksinomaan unionin oikeudessa, toisin sanoen asetuksen N:o 44/2001 23 artiklassa, kysymystä siitä, onko oikeuspaikkalauseke, josta rahdinkuljettaja ja lastinantaja ovat sopineet ja joka on sisällytetty konossementtiin, pätevä sellaiseen konossementin haltijana olevaan kolmanteen nähden, jolle tämän hankkiessa konossementin ovat siirtyneet lastinantajan oikeudet ja velvollisuudet, arvioidaan sopimukseen sovellettavan lain nojalla (asia 71/83, Russ., tuomio 19.6.1984, Kok., s. 2417, 24 kohta; asia C-159/97, Castelletti, tuomio 16.3.1999, Kok., s. I-1597, 41 kohta ja asia C-387/98, Coreck, tuomio 9.11.2000, Kok., s. I-9337, 22–27 kohta).

125 Periaatteessa on siis tutkittava, voidaanko esillä olevassa asiassa soveltaa tätä oikeuskäytäntöä, jonka mukaan sopimukseen sovellettavassa laissa määrätään oikeuksien ja velvollisuuksien siirtymistä koskevista kysymyksistä. Tämä edellyttäisi kahdella tapaa analogista soveltamista. Ensinnäkin kysymys on siitä, voidaanko sitä soveltaa paitsi konossementin haltijana olevaan kolmanteen osapuoleen, myös kolmanteen, joka tulee velasta vastattavaksi ottamisen vuoksi alkuperäisen velallisen tilalle ja jolle tähän velkaan nähden liitännäiset ehdot siirtyvät täysin oikeusvaikutuksin. Toiseksi on pohdittava, voidaanko tätä oikeuskäytäntöä, joka koskee Brysselin yleissopimuksen 17 artiklassa ja asetuksen N:o 44/2001 23 artiklassa tarkoitettuja oikeuspaikkalausekkeita, soveltaa myös SEUT 272 artiklassa tarkoitettuun välityslausekkeeseen.

126 Esillä olevaa asiaa varten ei kuitenkaan ole tarpeen vastata näihin kysymyksiin. On todettava, että vaikka Ranskan lakia voitaisiin soveltaa, SEMEAn ja Millaun kunnan välillä tehtyä välityslauseketta ei ole siirretty Millaun kunnalle SEMEAn velkaan nähden liitännäisenä ehtona.

127 Kuten edellä on todettu (ks. edellä 78 kohta), ilman komission suostumusta se, että Millaun kunta on mahdollisesti ottanut vastatakseen SEMEAn velasta, ei olisi merkinnyt sitä, että SEMEA vapautuisi velastaan unionille ja Millaun kunta tulisi sen tilalle velalliseksi. Sikäli kuin Millaun kunnan otettua

velasta vastatakseen sille on syntynyt velka unionille, kyse voi olla vain kolmannen hyväksi tehdystä sopimusehdosta. Tällaisen sopimusehdon seurauksena Millaun kunnalle syntyy uusi velvoite, joka on oikeudellisesti erillinen velvoitteesta, joka sitoo SEMEAa. Koska SEMEAn velka ei ole siirtynyt Millaun kunnalle, SEMEAa sitovaa välityslauseketta ei näin ollen ole voitu siirtää SEMEAn velkaan nähden liitännäisenä ehtona.

128 Ranskan oikeus ei lähtökohtaisesti ole esteenä sille, että Millaun kunta kolmannen hyväksi tehtyä sopimusehtoa koskevan sitoumuksen antajana ja SEMEA sitoumuksen saajana vahvistavat Millaun kunnalla unioniin nähden olevan velan sisällön ja siihen sovellettavan järjestelmän SEMEAlla unioniin nähden olevan velan sisällön ja siihen sovellettavan järjestelmän mukaisiksi. Tässä tapauksessa välityslausekkeesta vastattavaksi ottaminen ei kuitenkaan ole seurausta oikeuksien ja velvollisuuksien siirtymisestä edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla, vaan perustuu osapuolten tahtoon. Näin ollen tätä kysymystä ei säännellä Ranskan laissa vaan suoraan SEUT 272 artiklassa (ks. edellä 117 ja 118 kohta).

Välityslausekkeesta sopiminen

129 Seuraavaksi on tutkittava komission väite, jonka mukaan Millaun kunta on hyväksynyt välityslausekkeen, sellaisena kuin siitä määrätään sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklassa, ottaessaan vastatakseen SEMEAn velasta.

130 Ensinnäkin on todettava, että Millaun kunta ja komissio eivät ole tehneet sopimusta ja siten sopineet välityslausekkeesta.

131 Tämän jälkeen on huomattava, että edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella (ks. edellä 115–119 kohta) pelkästään se, että sopimukseen sovellettavan Ranskan lain nojalla SEMEA ja Millaun kunta ovat mahdollisesti yhteisvastuussa velasta, ei ole peruste unionin yleisen tuomioistuimen toimivallalle SEUT 272 artiklan nojalla (asia T-44/06, komissio v. Hellenic Ventures ym., tuomio 7.7.2010, 54 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

132 Esillä olevan asian olosuhteissa on kuitenkin selvitettävä, sovelletaanko SEMEAn ja Millaun kunnan välisen, kolmannen hyväksi tehdyn sopimusehdon perusteella Millaun kuntaan välityslauseketta unionin hyväksi.

133 SEUT 272 artiklan sanamuodossa ei määrätä mahdollisuudesta sisällyttää välityslauseke unionin kanssa tehtyyn sopimukseen. Siinä ei siis määrätä nimenomaisesti, että tällaisesta lausekkeesta voitaisiin sopia kolmannen hyväksi. SEUT 272 artiklan perustuvaa unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaa on sitä paitsi tulkittava suppeasti (ks. edellä 116 kohta).

134 Koska välityslauseke perustuu sopimukseen, mikään ei estä tarkastelemasta tällaisen lausekkeen olemassaoloa jäsenvaltioiden oikeusjärjestysten mukaisten sopimusoikeuden yleisten periaatteiden nojalla. Vaikka yhden näistä periaatteista mukaan sopimus sitoo vain sen osapuolia, tämä periaate ei estä kahta osapuolta antamasta kolmannen hyväksi tekemällään sopimusehdolla kolmannelle jotakin oikeutta.

135 Millaun kunnan ja SEMEAn sopimukseen otettu välityslauseke, jonka nojalla unionin ja Millaun kunnan välisen riidan voi saattaa unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, ei ole vastoin SEUT 272 artiklassa asetettua vaatimusta, jonka mukaan tällaisen lausekkeen on oltava unionin tekemässä tai sen puolesta tehdyssä sopimuksessa. Kolmannen hyväksi tehtyä sopimusehtoa voidaan pitää unionin puolesta tehtynä sopimusehtona. Tätä SEUT 272 artiklan vaatimusta on toisaalta tulkittava siten, että se on esteenä sille, että unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta ratkaista sopimusriita voisi perustua siihen unionin tahdon vastaisesti. Kun välityslauseke on tehty yksinomaan unionin hyväksi, siihen ei voida vedota sen tahdon vastaisesti.

136 Välityslausekkeen prosessuaalinen luonne ei ole esteenä sille, että tällaisesta lausekkeesta sovitaan kolmannen hyväksi. Brysselin yleissopimuksen 17 artiklassa ja asetuksen N:o 44/2001 23 artiklassa tarkoitettuja oikeuspaikkalausekkeita tarkastellessaan yhteisöjen tuomioistuin on jo hyväksynyt tällaisen lausekkeen (asia 201/82, Gerling Konzern Speziale Kreditversicherung ym., tuomio 14.7.1983, Kok, s. 2503, 10–20 kohta).

137 Esillä olevassa asiassa on siis tutkittava, ovatko SEMEA ja Millaun kunta sopineet siitä, että viimeksi mainittuun on sovellettava SEUT 272 artiklassa tarkoitettua, unionin hyväksi tehtyä välityslauseketta.

138 Sopimusoikeuden yleisistä periaatteista ilmenee, että kolmannen hyväksi tehty sopimusehto voi perustua sitoumuksen saajan ja sitoumuksen antajan nimenomaiseen sopimukseen, jolla kolmannelle annetaan jokin oikeus. Tällaisen kolmannen hyväksi tehdyn sopimusehdon olemassaolo voidaan päätellä myös sopimuksen tarkoituksesta tai asian olosuhteista.

139 Esillä olevassa asiassa erityisesti Millaun kunnanvaltuuston pöytäkirjaan 18.12.2010 merkityistä tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista ilmenee, että Millaun kunta ja SEMEA ovat tehneet sopimuksen, jonka mukaan Millaun kunta ottaa vastatakseen SEMEAn veloista ja saa vastineeksi sen varat. Tästä pöytäkirjasta ilmenee, että Millaun kunta oli tietoinen SEMEAn ja unionin välisestä riidasta ja sen oli otettava vastatakseen SEMEAn velasta ”asiasta täysin tietoisena”. Tästä pöytäkirjasta ilmenee niin ikään, että vastineena SEMEAn piti siirtää Millaun kunnalle sen varoja vastaava 82 719,76 euron summa, jotta viimeksi mainittu voisi ottaa riskin sen velan vastattavaksi ottamisesta seuraavasta oikeudenkäynnistä.

140 Sopimus siitä, että toinen osapuoli maksaa toisen osapuolen velan, ei välttämättä johda velkojan hyväksi syntyvään uuteen oikeuteen. Kyse voi olla puhtaasti sisäisestä vastattavaksi ottamisesta tai maksuilmoituksesta. Esillä olevassa asiassa SEMEAn ja Millaun kunnan välisen sopimuksen tarkoituksesta sekä asian olosuhteista kuitenkin ilmenee, että nämä kaksi sopimuspuolta halusivat, että unionille syntyy saatava Millaun kunnalta. Ensinnäkin on huomattava, että SEMEAn ja Millaun kunnan tarkoituksena oli siirtää SEMEAn todelliset tai potentiaaliset velkojat Millaun kunnalle. Toiseksi on muistettava, että vastineena sille, että Millaun kunta otti vastatakseen sen velasta, SEMEA siirsi Millaun kunnalle kaikki varansa eli 82 719,76 euroa. Kuten edellä mainitusta pöytäkirjasta ilmenee, tämän summan maksamisen piti mahdollistaa se, että Millaun kunta voi ottaa riskin velan vastattavaksi ottamisesta seuraavasta oikeusriidasta, mikä niin ikään puoltaa sitä, että Millaun kunnalle on syntynyt velka unionille. Ei voida olettaa, että Millaun kunta, jota sitoo unionin ja jäsenvaltioiden välisen lojaalin yhteistyön periaate, olisi halunnut siirtää itselleen kaikki SEMEAn varat ja antaa siten SEMEAn jäädä täysin varattomaksi velalliseksi, sitoutumatta itse maksamaan unionille SEMEAn velkaa.

141 Välityslausekkeen siirtymisen osalta Millaun kunta väittää, että se on ainoastaan suostunut ottamaan vastatakseen SEMEAn velasta eikä sitoutunut noudattamaan välityslauseketta. SEMEAn ja Millaun kunnan välisen sopimuksen tarkoituksesta ja asian olosuhteista on todettava ilmenevän, että vastattavaksi ottamisen ajankohtana Millaun kunta halusi, että siihen sovellettaisiin sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklaan sisältyvän kaltaista välityslauseketta. Kuten edellä on esitetty, Millaun kunta otti vastatakseen SEMEAn velasta unionille asiasta täysin tietoisena, siis tietoisena SEMEAn ja unionin välisestä riidanalaista saatavaa koskevasta riidasta. Se on näin ollen sitoutunut maksamaan velan, jonka sisältö ja johon sovellettava järjestelmä olivat SEMEAn velan sisällön ja siihen sovellettavan järjestelmän mukaiset. Koska sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklassa tarkoitettu, kaikkia sopimuksesta syntyviä riitoja koskeva välityslauseke sitoi SEMEAa, tämä lauseke koski siten myös Millaun kuntaa. Millaun kunta tai SEMEA eivät kumpikaan ole vedonneet seikkoihin, jotka osoittaisivat niiden esittäneen varauksen siltä osin kuin Millaun kunta on sitoutunut välityslausekkeeseen, ennen kuin komissio jätti kannekirjelmän SEMEAa vastaan. Välityslausekkeen soveltamista Millaun kuntaan puoltaa lisäksi se, että SEMEA ja Millaun kunta eivät voineet perustellusti odottaa, että SEMEAn todelliset tai potentiaaliset velkojat suostuisivat perimään saatavaa

Millaun kunnalta, jos niiden Millaun kunnalta olevan saatavan sisältö tai siihen sovellettava järjestelmä olisivat vähemmän edullisia kuin niiden SEMEAlta olevan saatavan sisältö ja siihen sovellettava järjestelmä.

142 Tätä tulkintaa Millaun kunnan ja SEMEAn tahdosta ei voida vastustaa sillä, että niiden aikomuksena oli siirtää SEMEAn velka Millaun kunnalle sillä vaikutuksella, että SEMEA vapautetaan vastuusta, ja että ilman tällaista vaikutusta Millaun kunta ei olisi suostunut siihen, että siihen sovelletaan välityslauseketta. Tällainen virhe ei ole anteeksiannettava, sillä velkojien suojaa koskevista ilmeisistä syistä tällainen velan siirto ei olisi voinut tapahtua ilman unionin suostumusta.

143 Näin ollen on todettava, että Millaun kunta ja SEMEA ovat sopineet unionin hyväksi siitä, että unioni voi vedota Millaun kunnan osalta sopimuksen yleisten ehtojen 10 artiklassa määrätyn kaltaiseen välityslausekkeeseen.

144 Tällaisen välityslausekkeen olemassaoloa ei kyseenalaista se, että Millaun kunta on kiistänyt sen olemassaolon komission kannekirjelmän toimittamisen jälkeen. Kolmannen hyväksi tehtyä sopimusehtoa koskevan sitoumuksen saaja ja sitoumuksen antaja voivat tosin tietyin edellytyksin poistaa kyseisen oikeuden antamista koskevan lausekkeen tai muuttaa sitä. Sopimusoikeuden yleisten periaatteiden mukaan tämä ei kuitenkaan ole enää mahdollista sen jälkeen, kun edunsaajana oleva kolmas osapuoli on ilmoittanut sitoumuksen antajalle tai sitoumuksen saajalle haluavansa käyttää oikeuttaan.

145 SEUT 272 artiklassa tarkoitettua välityslauseketta koskevasta muotovaatimuksesta on todettava, että tässä määräyksessä ei edellytetä määrättyä muotoa. Työjärjestyksen 44 artiklan 5 a kohdassa kuitenkin määrätään, että SEUT 272 artiklan perusteella nostettuun kanteeseen on liitettävä jäljennös lausekkeesta, jolla toimivalta on annettu unionin tuomioistuimille. Tästä määräyksestä ilmenee, että välityslauseke on lähtökohtaisesti laadittava kirjallisesti.

146 Tämän työjärjestyksen artiklan tarkoituksena on kuitenkin helpottaa todistelua, ja siinä määrätyn muotovaatimuksen on siten katsottava täyttyneen, jos unionin yleinen tuomioistuin kykenee kantajan esittämien asiakirjojen perusteella tutustumaan riittävästi riidan osapuolten välillä tehtyyn sopimukseen, jonka perusteella niiden välisen sopimusriidan ratkaiseminen siirretään kansallisilta tuomioistuimilta unionin tuomioistuimille (asia T-271/04, Citymo v. komissio, tuomio 8.5.2007, Kok., s. II-1375, 56 kohta).

147 Esillä olevassa asiassa komissio on esittänyt kannekirjelmän liitteenä 18.12.2008 laaditun pöytäkirjan, jonka mukaan Millaun kunta ja SEMEA olivat päättäneet, että Millaun kunnan oli otettava vastatakseen SEMEAn veloista, sekä sopimuksen, josta ilmenee unionin ja SEMEAn välillä sovitun välityslausekkeen sisältö. Se on siten täyttänyt työjärjestyksen 44 artiklan 5 a kohdassa asetetun muotovaatimuksen.

148 Millaun kunnan väitteestä, jonka mukaan siviililain 2060 § ja siviiliprosessilain (code de procédure civile) 48 § ovat esteenä sille, että siihen sovellettaisiin välityslauseketta SEUT 272 artiklan perusteella, riittää kun todetaan, että vaikka näiden normien välillä olisi ristiriita, SEUT 272 artiklaa pitäisi arvioida samalla tavoin kaikissa tuomioistuimissa erityissäännöksenä, jolla on etusija kansalliseen oikeuteen nähden, josta sillä poiketaan (ks. edellä 117 ja 118 kohta).

149 Edellä esitettyjen toteamusten perusteella on katsottava, että komissio voi vedota välityslausekkeeseen Millaun kuntaa vastaan ja että unionin yleinen tuomioistuin on näin ollen toimivaltainen ratkaisemaan komission Millaun kuntaa vastaan nostaman kanteen SEUT 272 artiklan ja SEUT 256 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

b) Kanteen perusteltavuus

150 Komissio vaatii kanteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin velvoittaa Millaun kunnan maksamaan takaisin 41 012 euron suuruisen pääoman, maksamaan korkoa sekä maksamaan 5 000 euroa korvauksena aiheutuneesta vahingosta.

Pääoman takaisinmaksua koskeva vaatimus

151 Vaatimustensa ensimmäisessä osassa komissio vaatii ensinnäkin, että Millaun kunta on velvoitettava maksamaan 41 012 euroa.

152 Koska sama vaatimus on perusteltu SEMEAa vastaan (edellä 60–89 kohta), on ratkaistava ainoastaan kysymys siitä, onko Ranskan lain nojalla myös Millaun kunta vastuussa SEMEAn velasta.

153 Koska unioni ei ole antanut suostumusta siihen, että Millaun kunta ottaa vastatakseen SEMEAn velasta, on tutkittava, onko Millaun kunta luvannut unionille, että se maksaa SEMEAn velan kolmannen hyväksi tehdyn sopimusehdon perusteella.

154 Siviililain 1165 §:ssä säädetään tosin, että sopimukset sitovat vain sopimuspuolia. Tästä säännöksestä ilmenee kuitenkin myös, että sopimukset voivat hyödyttää kolmansia siviililain 1121 §:ssä tarkoitetun, kolmannen hyväksi tehdyn sopimusehdon tapauksessa (Conseil d'État, 20.12.1989, nro 50815; Conseil d'État, 20.1.1992, nro 46624; Conseil d'État, 19.7.2010, nro 318126 ja Cour administrative d'appel de Marseille, 21.10.2011, nro 09MA00782).

155 Tässä yhteydessä on ensinnäkin huomattava edellä 139 ja 140 kohdasta ilmenevän, että Millaun kunta ja SEMEA ovat sopineet, että unionille syntyy uusi saatava Millaun kunnalta.

156 On myös todettava, että siviililain 1121 §:ssä tarkoitetut lisäedellytykset sopimusehdon tekemiselle kolmannen hyväksi täyttyvät. Siltä osin kuin lisäksi edellytetään sitoumuksen saajan suoraa ja välitöntä intressiä, yksinkertainen, jopa periaatteellinen intressi on riittävä (Cass. 1. civ., 26.2.1962, Bull. civ. I, nro 124, s. 119; Cass. com., Cass. 1. civ., 5.6.1984, Bull. civ. I, nro 182). Esillä olevassa asiassa tämä intressi liittyy siihen, että SEMEA voi vaatia Millaun kuntaa maksamaan sen velan unionille.

157 Millaun kunnan velasta vastattavaksi ottamisen pätevyyttä vastaan ei voida vedota perusteen puuttumiseen sillä perusteella, että tämä vastattavaksi ottaminen ei ole vapauttanut SEMEAa vastuusta. Perusteen puuttuminen on ainoastaan suhteellinen mitättömyysperuste, eikä Millaun kunta ole väittänyt SEMEAn velasta vastattavaksi ottamista mitättömäksi. Tämän velasta vastattavaksi ottamisen perusteena on se, että myös SEMEAn kaikki varat on siirretty Millaun kunnalle.

158 Näin ollen on todettava, että siviililain 1121 §:n nojalla Millaun kunta on luvannut maksaa SEMEAn velan. Unionin vaatimus, jonka mukaan Millaun kunnan on maksettava takaisin 41 012 euroa, on siten perusteltu.

Korkojen maksamista koskeva vaatimus

159 Vaatimustensa ensimmäisessä osassa komissio vaatii toiseksi, että Millaun kunta velvoitetaan maksamaan viivästyskorkoa Ranskassa sovelletun laillisen vuotuisen korkokannan mukaan. Ensisijaisesti se vaatii, että Millaun kunta velvoitetaan maksamaan korkoa 10.3.1992 lukien siviililain 1378 §:n nojalla ja toissijaisesti 27.4.1993 lukien siviililain 1153 §:n nojalla. Vaatimustensa toisessa osassa se vaatii, että korolle itselleen maksetaan korkoa siviililain 1154 §:n nojalla.

160 Edellä esitetyistä syistä (ks. edellä 152–158 ja 92–95 kohta) vaatimus viivästyskoron maksamisesta 10.3.1992 lukien on hylättävä ja Millaun kunta on velvoitettava maksamaan viivästyskorkoa 27.4.1993 lukien.

161 Korkojen pääomittamista siviililain 1154 §:n nojalla koskevan vaatimuksen osalta on heti alkuun viitattava edellä 97 kohdassa esitettyyn. Tämän jälkeen on todettava, että Millaun kunnan osalta vaatimus korkojen pääomittamisesta on esitetty vasta komission kannekirjelmässä, joka on kirjattu unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa 21.12.2010. Kyseisenä päivämääränä korkoa oli kertynyt vähintään yhdeltä kokonaiselta vuodelta. Tällä oikeudellisella perusteella komissio voi siten vaatia korkojen pääomittamista vasta 21.12.2010 lukien.

162 Koska Millaun kunta on ottanut vastatakseen SEMEAn velasta, komissio voi vaatia korkojen pääomittamista siitä päivästä lukien, jona komission kannekirjelmä SEMEAa vastaan kirjattiin, eli 15.4.2010 lukien. Millaun kunnan ja SEMEAn välisen sopimuksen tarkoituksesta sekä asian olosuhteista ilmenee, että Millaun kunta on velvollinen maksamaan kaikki SEMEAn maksettavaksi tulleet korot. Yhtäältä Millau kunta on luvannut unionille, että se maksaa SEMEAn velan. Toisaalta kaikki SEMEAn varat on siirretty Millaun kunnalle, minkä vuoksi SEMEA ei kykene enää noudattamaan komission vaatimusta. Näiden olosuhteiden valossa on siis edellä mainituilla perusteilla (edellä 139 ja 140 kohta) todettava, että SEMEAn ja Millaun kunnan yhteisen tahdon vuoksi Millaun kunnan täytyi olla velvollinen maksamaan kaikki SEMEAn maksettavaksi tulleet korot ja vastaamaan siis myös korkojen pääomittamisesta siitä lukien, kun komission kannekirjelmä SEMEAa vastaan oli toimitettu.

163 Näin ollen on määrättävä, että korolle itselleen maksetaan korkoa sekä päivänä, jona komission kannekirjelmä SEMEAa vastaan kirjattiin, eli 15.4.2010 muodostuneelle määrälle, että kyseisestä päivästä lukien kunakin vuotuisena eräpäivänä.

Vahingonkorvauksen maksamista koskeva vaatimus

164 Vaatimustensa kolmannessa osassa komissio vaatii, että Millaun kunta velvoitetaan maksamaan 5 000 euroa vahingonkorvausta SEMEAn oikeuden väärinkäytöksi katsottavan vastustuksen perusteella.

165 Tämä vaatimus on hylättävä edellä 98–100 kohdassa esitetyillä perusteilla.

c) Komission kannetta koskeva johtopäätös

166 Näin ollen on hyväksyttävä komission vaatimukset, joiden mukaan Millaun kunta on velvoitettava maksamaan takaisin 41 012 euron suuruinen pääoma ja velvoitettava maksamaan viivästyskorkoa Ranskassa sovelletun laillisen vuotuisen korkokannan mukaan 27.4.1993 lukien siihen saakka, kunnes kyseinen pääoma on kokonaisuudessaan maksettu. Viivästyskorolle itselleen maksetaan korkoa sekä 15.4.2010 muodostuneelle määrälle että kyseisestä päivästä lukien kunakin vuotuisena eräpäivänä.

167 Komission kanne on muilta osin hylättävä.

2. *Millaun kunnan vastakanne*

168 Siltä varalta, että unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy komission takaisinmaksuvaatimuksen, Millaun kunta on esittänyt vastakanteen. Tämä vastakanne perustuu SEUT 340 artiklaan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohtaan. Se on näin ollen sopimussuhteen ulkopuoliseen unionin vastuuseen perustuva kanne.

169 Millaun kunta katsoo, että komissio on laiminlyönyt hyvän hallinnon velvoitteen ja loukannut oikeusvarmuuden periaatetta odottaessaan 12 vuotta 27.4.1993 esittämänsä alkuperäisen takaisinmaksuvaatimuksen jälkeen ennen kun se otti SEMEAan uudelleen yhteyttä 18.11.2005. Tämän vuoksi komissio on velvollinen korvaamaan summan, jonka unionin yleinen tuomioistuin on velvoittanut sen maksamaan.

170 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että aluksi on tutkittava tämän vastakanteen perusteltavuus (edellä 105 kohdassa mainittu asia neuvosto v. Boehringer, tuomion 51 ja 52 kohdassa ja edellä 105 kohdassa mainittu asia Ranska v. komissio, tuomion 26 kohta).

171 Edellä 106–110 kohdassa esitetyistä syistä Millaun kunnan vastakanne ei ole perusteltu.

172 Millaun kunnan vastakanne on näin ollen hylättävä.

C Yhteisvastuullisuus

173 Koska SEMEA ja Millaun kunta ovat molemmat velvolliset maksamaan takaisin pääoman viivästyskorkoineen ja koska komissiolla on oikeus vain yhteen maksuun, SEMEA ja Millaun kunta on velvoitettava suorittamaan maksu yhteisvastuullisesti, kuten komissio on vaatinut.

Oikeudenkäyntikulut

174 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut, ja jos hävinneitä asianosaisia on useita, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, miten kulut on jaettava näiden asianosaisten kesken. SEMEA ja Millaun kunta ovat oleellisin osin hävinneet asian, minkä vuoksi ne on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Asiat T-168/10 ja T-572/10 yhdistetään tuomion antamista varten.

2) Société d'économie mixte d'équipement de l'Aveyron (SEMEA) ja Millaun kunta (Ranska) velvoitetaan maksamaan yhteisvastuullisesti Euroopan komissiolle 41 012 euron pääoma viivästyskorkoineen Ranskassa sovelletun laillisen vuotuisen korkokannan mukaan 27.4.1993 lukien siihen saakka, kunnes kyseinen summa on kokonaan maksettu. Korot, jotka ovat erääntyneet 15.4.2010, ja siitä lähtien kunakin vuotuisena eräpäivänä, pääomitetaan, ja niille itselleen maksetaan korkoa.

3) Komission asioissa T-168/10 ja T-572/10 nostamat kanteet hylätään muilta osin.

4) SEMEAn vastakanne asiassa T-168/10 ja Millaun kunnan vastakanne asiassa T-572/10 hylätään.

5) SEMEA vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut asiassa T-168/10.

6) Millaun kunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut asiassa T-572/10.

Czúcz Labucka Gratsias

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä syyskuuta 2012.

Allekirjoitukset